

TELEGRAFUL ROMAN.

Apere Marție, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru strelnătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47
Correspondențele stint a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se inapoiază

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr.
pentru fie-care publicare.

Responsul Maiestății Sale și presa magiară.

Jurnalistica magiară s'a înșelat în așteptările sale. Pusă la cale prin un articol senzațional din un jurnal turbat de șovinist „Budapesti Hirlap” cu numele, din care respira fanatismul pașalelor cădute Bánffy și Bethlen, cari și când erau mari și tari au fost necesități să simțā, că biserica noastră este condusă de un Cap consciu de demnitatea poziției sale — se ascepta la înfruntări din partea monarhului nunumai la adresa românilor în general, ci chiar și mai virtos la adresa metropolitului nostru.

Maiestatea Sa nu li-a făcut plăcerea acesta nici diarelor magiare, nici „tovaroș”ului lor întru denunciarea românilor „Tribunei”, carea cu mare plăcere a înregistrat și aceea scire în colónele sale, suspicionând chiar pe metropolitul nostru, că el ar căuta ocașiunea ca să ajungā la sórtea episcopului Strossmaier.

Cu tóte acestea jurnalele magiare aflā, că cuvintele rostite de Maiestatea Sa ca răspuns la cuvântarea metropolitului nostru ar cuprinde admonițiuni la adresa românilor, cari, decā români sunt loiali, trebuie să le observe.

Noi dincontră susținem, că răspunsul Maiestății Sale a fost fórte grațios, și precum suntem informați din fonte sigur și dispoșiți Maiestății Sale față cu Capul și cu deputațiunea bisericeii noastre a fost fórte grațiosă.

Și cari ar fi acele admonițiuni după jurnalele magiare?

Ar fi cuvintele: „Fiți convinși, că paladiul cel mai firm al religiunii și naționalității d-vóstre este legalul organism de stat”.

Asta nu este altā decāt răspuns la următoarele afirmațiuni din cuvântarea metropolitului nostru, „și la ocașiunea acesta putem asigurā serbătorește pe Maiestatea Vóstrā, că preoțiimea și poporul credincios al bisericeii gr. orientale din patriā își va păstrā totdeuna nemaculate, ca cele mai principale vórtuți cetățenesci, fidelitatea tradițională și alipirea firmā cātrā gloriosul tron al Maiestății Vóstre, de asemenea și respectul omagial față cu legalul organism de stat”.

Nu este admonițiune darā, și n'a fost lipsă de admonițiune pentru observarea unei ținute a religiunii și naționalității noastre, carea se constată, că se păstrēdā ca o virtute tradițională, ci Maiestatea Sa, luând cu „sincerā mulțămītā” act de acesta constatare, ne încredințēzā numai „sē fim convinși” că așa este bine.

Ar mai fi admonițiune cuvintele; „Tekintsék szent hivátásuk egyik főfeladatát nemcsak a vallásfelekezeti, hanem a nemzetiségű béke gondozását is”.

Am reprodus textul original, pentru că punem pond pe cuvântul „nemzetiségi” pentru că „a cultiva pacea națională” nu corespunde intențiunii și textului magiar, ci mai bine corespunde „a cultiva pacea între naționalități”.

Diferința de „națiune” și „naționalitate” ca națiune politică a totalității unui popor, este invențiune magiară, și se aflā codificată în legea de naționalitate din 1868.

În statul nostru, după acea lege numai o națiune este, și aceea este „națiunea politică ungară” carea constā din tóte „naționalitățile” rectius națiunile genetice din stat, va se dīcā din magiari, români, germani, sasi, serbi, slovaci, ruteni etc.

Asta însă în pracsā nu vor sē o recunóscā magiarii, și mai cu sēmā renegații, cari se dau de magiari, ci pretind, că ei singuri formēzā „națiunea” őr „naționalități” sunt numai ceialaltā.

Ei bine, s'au plāns cândva vr'un serb, sas, nēmț, slovac etc. contra românilor, că ei n'ar nesui sē trāescā în pace cu dēnsii? Nu esistā un asemenea cas, ci dacā țipā cineva, aceia sunt jurnalistii magiari — „națiunea”, cărorā din contrā chiar aceea nu le convine, ca români sē trāescā în pace și frāțietate cu sasii, serbii, etc., cu așa numitele „naționalități”.

Dacā póte fi vorbā dar de admoțiune ca clerul nostru sē cultive pacea între naționalități, sub naționalitatea, cu carea este bānuīt romānul, că n'ar trāi în pace, nu póte fi alta decāt cea magiară.

Noi, și suntem convinși, că toți romāni, acēstā admonițiune o primim cu cea mai sincerā mulțāmītā.

Noi și în trecut am trāit, și în present trāim cu poporul magiar în cea mai deplinā pace, și în bunā conțelegere, și vom trāi și în viitor, cerem însă ca și magiarii sē respecteze voia Maiestății Sale, și sē nu pretindā mai mult drept decāt le dā legea și cāt le atribue Maiestatea Sa, sē nu se considere pe sine de poporul ales alui Dđeu în acēstā patrie, de „națiune”, carea în sensul lor însemnēzā stāpān, őr pe naționalități sē le degradeze la rolul de serv, sē recunóscā, că în stat, ca element nici ei nu sunt mai mult decāt „naționalitate”, nu sunt mai mult decāt romāni, și atunci fie siguri, că romāni nu se vor plānge de asupriri.

Dacā conțin vr'o admonițiune deci pré grațioșele cuvinte a Maiestății Sale, acelea nu la adresa romānilor, ci la adresa șovinistilor magiari sunt îndreptate.

Sē trāiescā Maiestatea Sa!

Sibiu, în 2 Septembrie 1891.

Egemonia germānă-magiară inaugurată prin sistemul dualistic nu cāstīgā nici decum în popularitate, din contrā pare đi de đi tot mai urgisită.

Fără multā bātae de cap, nu avem decāt sē urmārim cele ce se petrec în Praga, de când s'a deschis esopițiunea de acolo, și cele ce se petrec în Zagrabia tot din acest incident.

În Praga și dā lumea slavică rendez-vous și primirea sgomotóșā, ce s'a făcut deputațiunilor slavilor din tóte părțile lumii, este cea mai vie dovadă, că boemii nu vor sē mai pórte mult jugul egemoniei germāne.

Lupta întreprinsā de cehii tineri, victoria lor pe întrēgā linia, simpatiile ce le au la poporul dela țērā, sunt și ele destule doveđi, că nemții nu s'au făcut iubiți în ochii cehilor, pentru că cesti din urmă în veci vor privi pe germani de asupritorii lor în culturā și progres.

Încercările de împāciuire între cehi și germani încă au rēmas zādarnice, deși factori puternici puserā totul în mișcare, ca sē se facā.

Nu numai că relațiile între aceste două popóre nu s'au ameliorat, ci din contrā în timpul din urmă au luat un caracter de tot serios.

Și dacā între cehi și germani nu se póte restabili pacea internā, tot atāt de puțin o vedem pe aceea restabilitā între magiari, ca elementul dominant și între popórele cealalte din Ungaria. Sē rēmānem deocamdatā la cei din Fiume și la cei din Zagrabia.

Croații, la încheerea pactului dualist, au cāpētat așa dīcēnd „carta bianca”, și și-au formulat pretenșiunile lor, cum au cređut ei mai bine.

Statul unguresc contribuie pentru administrațiunea și justițiā din Croația cu sume destule de însemnate, le înlesnesce comunicațiā, le face tot posibilul ca în cele culturale sē și arangeze trebile, după bun gustul lor.

Și cu tóte aceste croații nu sunt mulțāmīți, pāndesc mereu după Fiume, după acel oraș, pe care ei cred a-avē drept a' l vedē încorporat la Croația și locuitorii croați din Fiume nici nu ascund doințele lor de a se vedē cāt de curēnd adneșāți la Croația.

Sunt aceste stări de lucruri, din cari conchidem, că pe fumanii croați li supērā egemonia ungurescā, nu vor nici sē-i audā nici de nume, deși statul unguresc singur pentru orașul Fiume în cele culturale contribuie mai mult ca pentru cele 3 milióne de romāni din statul unguresc.

FOIȚA.

Sanct Ignatius Loyola.

(Schitā biograficā după „F. Z.” comunicatā de Alban Cornilā).
(Urmare.)

Contemporani de ai lui amintesc de privirea fascinantōre a ochilor sei și de ființa lui impunētoare, pe lângā tótā smerenia ce și o însușise. El se simția nāscut spre a stāpāni preste spirite și scia a și cuceri supuși. Deja la prima lui petrecere în Catalonia, când încă el însuși nu și era în clar despre scopul, ce voia sē urmārēscā, a știut el sē și cāstige pre lângā femeile ce l adorau și discipuli bărbătesci, cari li urmărarā la Alcalā. Totuși cele mai mari cuceriri le a făcut el pe timpul studiilor sale în Paris. Acolo el își supuse bărbați, cari îl întrecurā în sciință și póte și în adevēratā devoțiune, între cari pe un Francisc Xavier, apostolul Indiei, Laynez, care avea sē ajungā al doilea general al ordinului iesuților, pe Petru Faber (Levebre) și alții. Ceea ce predica Loyola mai pre sus de tóte era resignarea de sine, pocāința și contemplantarea în sine însuși. A converti un pēcātos, a îndrepta pe un rētācit pe calea cea bună spre acest scop nu i era nici un mijloc prea řeu, nici o cale pré grea. Pentru de a reținē pe un

adulter dela o întâlnire, a fost el în stare sē l pāndēscā o nópte întrēgā în apa rece ca ghiāța a Senei și odatā a cāstīgat un suflet chiar în jocul de biliard. Provocat la joc de cātrā un bărbat nobil, el dīse; „eu sunt un om sērāc și n'am de unde pune bani, dar dacā voiu perde îți voiu servi o lunā de đile gratuit, dacā însă voiu cāstīgā, atunci d-ta sē mi implinesci o rugare.” Partisanul primii propunerea și acum se întēplā o minune. Deși Loyola n'avusese în viața sa un cheu de biliard în mână, bilele totuși mergeau precum voia el și el cāstīgā tóte partidele. Contrariul seu trebuī acum sē i implinēscā cererea, ce se mārginia la aceea, ca sē cetēscā exercitiā spiritualia alui Loyola, care firesce cāl convertirā pe deplin și facurā din omul de lume, un copil devot. Aceste „eserciții spirituale” erau arma principalā alui Loyola prin care după istorisirile biografiei sei, el a cucerit cele mai multe suflete. „El a convertit cu acelea mai mulți ómeni”, a đis un scolar al lui, „decāt cuprinde litere aceea carte micā”. Ne vine însă cu greu a crede în efectul acelei cărți asupra sufletelor nepreparate.

Esercițiile lui Loyola, așa đis și regulamentul de eserciții al companiei, sau sē đicem mai bine al regimentului la acāruī înființare se cugetase Ignatīu îndatā după convertirea sa și pentru care lucra neobosīt încă de prin anii sei de studii. Numai trep-

tat și unul de unul iniția el pe camerații sei de studii din Paris în planurile sale, până ce în fine li aduse atātā de departe, încāt se unirā cu el la luptā comunā pentru credință și convertirea păgānilor. Tocmai pe timpul acela, când Luter își terminase traducērea sa a bibliei și își începuse Calvin activitatea sa în Paris, se adunārā Loyola și cei șese adērenți ai sei: Faber Xavier, Laynez, Salmeron Bobadilla, Rodriguez toți spanioli, afarā de Faber în 15 August 1534 în biserica Notre-dame pe Montmartre lângā Paris și depuserā votul în sensul lui Loyola, de a se devota serviciului lui Dumneđeu, pāđind votul sērāciei, al castității și al supunerii. Acēstā đi póte fi consideratā ca điuana scerici ordinului iesuților. Pentru că deși deocamdatā s'au luat în vedere numai convertirea păgānilor din Palestina, dar totuși se decise în aceleasi timp, că în cas, dacā acēstā nu s'ar putea realisa, sē se ducā la Roma, ca sē se punā la dispoșițiunea Papei și a se duce fără platā și fără nici o condițiune ori unde i-ar trimite el. Fiind că unii din consoți încă nu și terminaserā studiile, se luā decisiunea, ca sē și întreprinđā cālētorā numai preste trei ani, până atunci însă sē trāiascā în Paris sub regule anumite și în mod devot.

(Va urma.)

Cum vine cu toate aceste jertfe de croații din Fiume nu se pot împăca cu domnia unghurască, noi numai așa ne esplicăm, că unghurii cu pretensiunile lor de limbă, de pajore și cu susceptibilitatea lor de a nu suferi ca oficerii să pună o coroană pe mormântul fostului comandant al lor, se fac urgisiți, se fac nesuferiți și și fac dușmani și pe acei oameni, cari după firea lucrurilor, nu ar fi să le fie. Așa purced ei față de slovaci cu tendințele lor de desnaționalizare, așa cu românii din Ardeal și din Ungaria, cari ar fi chemați a le fi buni prietini, dar nu le pot fi, pentru-că deoparte i-a tractat preste umăr, de altă parte le-au pus atâte pedeci în desvoltarea lor.

Ce era lucru mai firesc ca magiarii, să caute a se asigura de simpatiile românilor, după ce sörtea le-a fost atât de favorabilă și au venit la cărmă.

Și aceste și le puteau asigura cât de ușor. Românii nu au avut nici odată pretensiuni exagerate, și nu le au nice chiar aji. Ei se mulțămesc, dacă pot fi reprezentați în parlament prin un număr corespunzător de deputați români, cari să fie interpreți sinceri ai păsurilor poporului, ei sunt liniștiți dacă în ținuturile locuite de ei se aplică funcționari români, cu cari poporul să se potă înțelege, și dacă li se condece ca pe banii lor să se facă gimnastii cu limba de propunere în românește. Er dacă statul conform legilor neștrămutabile d-șeesci, ar tracta prin organele sale pe român ca și pe alt muritoriu, aceea ar pute produce numai încredere în simțul de dreptate și de umanitate al magiariului.

Din toate aceste însă vedem că nimica nu se pune în practică. Din contră vedem agenții administrațiunei, călcând legile în picioare, vedem, că ministrul de culte prin sugrumarea drepturilor noastre garantate și face merite și se face popular în țără, vedem că limbei noastre nu ne-o putem cultiva în școlă, din cauză, că până ce magiarii învață numai a lui limbă, noi suntem siliți să luptăm și cu greutatea învățării altei limbe, de care folos nu avem, lipsă nu avem de deosebire la sate. Din toate aceste și nenumerate alte motive s'a escat neînțelegeri, raporturile între noi s'au înăspriț, încrederea a slăbit și fără a ne teme că vom fi desavuați de frații magiari, — ei înșiși au creat aceste raporturi nesuportabile.

Pân' când se vor continua aceste stări de lucruri, scie bunul Dșeu, la tot cazul ar fi de dorit ca odată să li se pună capăt.

Deputațiunea bisericii gr. or. române la Maiestatea Sa.

Loialitatea și alipirea către tron și respectul omagial către organismul legal al statului sunt virtuțile cardinale ale poporului român, și noi le-am primit ca sântă tradițiune mostenită dela părinții noștri, și curate, ferite de curentele periculoase, cari nu odată atacă chiar și consciința noastră de români, le vom lăsa ca sântă mostenire fiilor și nepoților noștri.

Acestor simțeminte li s'a dat eclatantă expresiune și în anul acesta, când Maiestatea Sa împăratul și regele nostru s'a îndurat a onora cu prezența sa manevrele bravei noastre armate în acele părți ale Transilvaniei, unde virtutea militară este cea mai dulce suvenire a fostilor grănițeri, cari nu odată au fost fala armatei noastre, pe timpuri de acelea, când era în pericol existența monarhiei și cea a tronului.

Biserica noastră s'a folosit și de această ocaziune și prin o deputațiune condusă de Escelenția Sa Inalt Preasântul nostru Domn arhiepiscop și metropolit Miron Romanul, și-a manifestat loialitatea și alipirea către tron, dinastie, de asemenea și respectul față cu organismul statului.

În numărul precedent am publicat la locul cuvenit atât alocuțiunea capului bisericii noastre, cât și preagrațiosul răspuns, care s'a dat din partea capului statului.

Acele acte și au valoarea lor neperitoare. Cu deosebire tocmai acuma între împregiurările speciale interne din statul nostru ele sunt, de o valoare neasemănat mai mare, ca și între împregiurări normale și doră nici odată nu a fost mai simțită necesitatea de a se accentua alipirea către tron și dinastia Habsburg, respectul către organismul legal de stat, însă totodată și conservarea naționalității și a religiunei noastre, căci în special noi românii greco-orientali aceste trei lucruri, nu le putem despărți unele de altele.

Pentru primirea Maiestății Sale orașul Bistrița a făcut frumoșe pregătiri. Gara era împodobită cu stindarde și decorată în mod festiv și aici un pavilion cu gust arangiat, a servit pentru câte va momente ca loc de recreațiune pentru Maiestatea Sa.

Dela gară până la casa comitatului, unde se gătise locuința pentru Maiestatea Sa, stradele erau împodobite în mod sərbătoreșc. În depărtare de 20

de pași era pus câte un stêlp împodobit cu stindarde și insigniile statului, între acestea pe un stêlp mai mic erau alinate tablile cu numele comunelor din comitat, cu al diferitelor reuniuni și corporațiuni din cuprinsul comitatului.

În strada principală în apropiere de biserica romano-catolică se afla o portă triumfală cu inscripțiuni: „Isten hozott“, și „Willkommen“. Demonstrativ lipsia o bineventare și în limba acelor bravi grănițeri, cari nu odată au stat în fața tunurilor pentru tron și dinastie. Împregiurările speciale din comitat au adus cu sine, că la porta triumfală nu se afla nici măcar un: „Salve“! În șirul multor comune din comitat se afla însă pe o tablă inscripțiunea „Salve“, ca nume al unei comune de grănițerie, și între strigările asurđitore: „Să trăească“, ochii bunului monarch s'au oprit și asupra comunei „Salve“.

Edificiile erau toate împodobite cu flori, covora și stindarde unghurești. Pe casa comitatului se afla și stindardul casei imperiale.

Maiestatea Sa a ajuns la Bistrița la ora ficsată și a fost bineventat de comitele suprem în numele populațiunei din comitat.

Drumul până la casa orașului l'a făcut Maiestatea Sa între urările fără sfârșit ale tuturor supușilor sei fără considerare la limbă, confesiune, rang sau etate.

Sâmbătă seara, orașul a fost frumos iluminat și Maiestatea Sa în drumul, care l'a făcut prin stradele principale spre a privi luminația, a fost viu aplaudat.

Duminecă dimineța la orele 8 Maiestatea Sa a ascultat oficiul divin în biserica romano-catolică, și la 9 ore s'a început cu primirea deputațiunilor.

Escelenția Sa preabunul nostru arhiepiscop și metropolit Miron Romanul, împedecat prin bôla abia Sâmbătă la orele 3 a sosit la Bistrița. La gară a fost întâmpinat de protopresbiterii Simeon Monda, Galacteon Șagău și Nicolau Manegut, dimpreună cu o mulțime de preoți și mireni din protopresbiteratele Bistrița, Reghin, Murș-Oșorheiu și Deș. După bineventare din partea protopresbiterului Bistriței Simeon Monda, însoțit de un lung șir de trăsuri, Escelenția Sa a plecat la otelul orașului, unde îi era pregătită locuința.

Aici s'au intrunit apoi toți membrii deputațiunei bisericii noastre: Preacuvioșii lor: archimandritul și vicariul arhiepiscopesc Dr. Ilarion Pușcariu, protosincolul Nicanor Frateșiu asesor consistorial, protopresbiterul Ioan Papiu, asesor consistorial, protodiaconii Dr. Remus Roșca, secretariu și asesor consistorial, și Mateiu Voileanu asesor consistorial, pe cari Escelenției Sale i-a plăcut a-i lua cu sine din centru; protopresbiterii Samuil Cupșa, Ioan Șovrea, Petru Roșca, Teodor Herman și Pavel Roșca, cari s'au alăturat la suita Escelenției încă pe drum la gara din Apahida și Deș; protopresbiterii Galacteon Șagău, Simeon Monda, Nicolau Manegut și administratorii protopresbiterului Tulliu Roșescu, cari asteptau deja în Bistrița sosirea Escelenției Sale, apoi presbiterii Ioan Busdug, Teodor Vrașmaș, Pavel Roșca, Visiliu Balan, și Alecsandru Popoviciu, și au luat la cunoștința măsurile proiectate de Escelenția Sa pentru buna ordine înaintea Maiestății Sale.

Șirul deputațiunilor l'a deschis biserica romano-catolică sub conducerea episcopului Lönhardt, a urmat apoi biserica greco-catolică sub conducerea Escelenției Sale Dr. Ioan Vancea, arhiepiscop și metropolit, cea a bisericii noastre sub conducerea Escelenției Sale, cea a bisericii ev. ref. sub conducerea episcopului Dominic Szász, cea a bisericii ev. luth. sub conducerea episcopului Dr. G. Teutsch, a comitatelor Bistrița-Năsăud, Murș Turda, și Solnoc-Doboca, sub conducerea comitelui suprem din comitatul Bistrița-Năsăud, cont, Bethlen.

Mai jos reproducem răspunsurile date celorlalte deputațiuni.

Deputațiunea bisericii noastre a aflat la Maiestatea Sa o primire prea grațiosă. Presentat special fie-care membru din deputațiune, Maiestatea Sa, a distins pe fie-care cu câte va cuvinte, informându-se despre numărul comunelor bisericesci, despre numărul credincioșilor noștri în diferitele protopopiate, despre cursul afacerilor interne ale bisericii noastre, despre raportul dintre biserica noastră și cea ortodoxă din Bucovina în punctul calificării teologilor, și altele.

După reintörccerea dela Maiestatea Sa membrii deputațiunei s'au prezentat în corpore din nou la Escelenția Sa, mulțămindu-i pentru bunăvoința, cu care în acest grav stadiu al bôlei sale, a condus deputațiunea bisericii la capul statului, și pentru demnitatea și bărbăția, cu care a prezentat monarchului omagiale bisericii.

Duminecă la orele 6 Escelenția Sa a avut onore de a fi la masa gloriosului nostru monarch în rând cu toți capii bisericilor din țără.

Din incidentul prezenței Maiestății Sale în Bistrița s'au arangiat și festivități deosebite. Maies-

tatea Sa s'a îndurat a cerceta și sərbătorea poporală arangiată în parcul dela promenadă, și cu deosebit interes a privit la jocul românesc, care după judecata străinilor chiară întrece și pe cel al țăranelor sași și pe al unghurilor. Pôte cos umele românești mai frumoșe, pôte vioiciunea la joc, sau doră frumșețea deosebită a fetițelor de român a contribuit la această împregiurare, noi nu cercetăm la locul acesta.

Mulțămiți în sufletul lor și liniștiți în consciința s'au depărtat membrii deputațiunei noastre dela Bistrița, mulțămiți pentru primirea prea grațiosă din partea monarchului, și în consciința, că s'au prezentat din toate punctele de vedere în mod demu la capul statului.

Cetitorii noștri de bunăsemă vor consimți cu noi, ca această scurtă dare de semă să o încheiem în spiritul bisericii noastre, anume cu urarea ferbinte: ca Dumneșeu puterilor să dea încă mulți ani fericiți monarchului nostru glorios spre binele și fericirea dinastiei, tronului, a patriei noastre mult cercate, ca sub înțelepța lui cărmuire să ne consolidăm noi ca națiune și biserică, și prin această să se consolideze și statul, căci consolidarea întregului fără consolidarea părților constitutive nu e posibilă.

Răspunsurile Miastății Sale:

Deputațiunii clerului și statului romano-catolice din Transilvania Maiestatea Sa a răspuns:

„Iau cu bucurie și mulțămită cordială la cunoștința asigurarea această nouă a alipirii credincioșe tradițională a bisericii, clerului diecesan și statului romano-catolic din Transilvania. Fiți și în viitoriu în cercul credincioșilor d-văstre propagatorii moralității religioșe. Cerând binecuvântarea cerului asupra activității d-văstre, ve asigur de grația Mea regescă neștrămutată“.

Deputațiunii bisericii greco-cat., condusă de I. P. S. D. metropolitul Dr. I Vancea, Maiestatea Sa a răspuns: Expresiunea omagială și credinței clerului român al bisericii greco-catolice o primesc cu mulțămită intimă. Nedubitând, că pe lângă aceste virtuți, moștenite dela antecesorii voștri, întru gloria lui Dumneșeu și binele patriei veți fi servitori tot atât de zeloși ai bisericii, ca și fii credincioși ai patriei, Vă asigur bucuros și pentru viitor de grația Mea regescă“.

Deputațiunii bisericii evanghelice reformate Maiestatea Sa a răspuns:

„Omagiile și expresiunea credinței districtului bisericesc evanghelic reformat din Transilvania le primesc cu mulțămită. Cu mulțămire recunosc, că până acuma v'ați afirmat drepturile autonome spre binele bisericii și totdeauna între marginile legii. Din acest motiv ve asigur și în viitoriu de grația Mea regescă“.

Deputațiunii bisericii evanghelice de confesiunea augsburgică, condusă de episcopul Teutsch, Maiestatea Sa a răspuns:

„Vă mulțămesc de asigurarea înoită a credinței neștrămutate și de salutul ce-Mi aduceți în numele bisericii d-văstre. Cu mulțămire aud, că soții d-văstră de credință și naționalitate sunt pătrunși de sentimente de recunoștință și mulțămire. Sperez, că veți păstra și în viitoriu aceste sentimente prin alipire credincioșă către Tron și legile patriei, scutiți de amândouă. În această ve însoțesc dorințele Mele cele mai bune“.

Deputațiunii comitatului și orașului Bistrița Maiestatea Sa a răspuns:

„Omagiile comitatului Bistrița Năsăud și ale municipiilor învecinate le primesc cu cea mai intimă mulțămită. Aud cu bucurie, că în împlinirea datorințelor oficiale sunteți înflăcărați de iubire către patrie și rege și sunt convins, că pătrunși de aceste nobile sentimente și în viitoriu veți conlucra cu totă abnegațiunea la promovarea bunăstării poporului. Primiți și duceți și trimitătorilor d-văstră salutarea Mea regescă“.

Correspondențe particulare

ale „Telegrafului Român“.

Țera Hațegului, 3 Septembrie 1891 vechiu. Dle redactor! Luni în 26 August st. v. în comuna cea mare și odinioră curat românească — Petrilla — tractul Hațegului, s'a întâmpat érași o nedreptate, o tiranie chiar, — forțe mare.

Domnii noștri actuali și fac de cap cu tiraniile și nedreptățile, ce comit dîlnic față de poporul nostru românesc. Dlor, dacă se ved la putere cred de cuvîntă — a folosi această putere, — pe drept, pe nedrept spre folosul lor și spre dauna noastră. Dovada despre adevărul acesta este și întâmplarea, ce voui espune o pe scurt în cele următoare:

După ce înainte de asta cu vr'o 20—25 ani, fuseră o mare parte din locuitorii comunei noastre Petrilla — espropriati pentru construirea drumului de fer, ce era croit dealungul comunei, pentru înființarea coloniilor așa numite: „Petrilla și Lonyaj“.

se credea în genenere, că ceilalți locuitori vor avea pace, dar spre profunđa noastră tristare și indignațiune, viitorul cel mai scurt a dovedit contrariul, căci de cealaltă parte de riul „Jiu“ vis à vis de drumul ferat mai era încă un șes frumos, e lunca drăgălașă — proprietatea sătenilor noștri. După acest șes, după această lunca, domniile dela societatea „Brașovana“ făceau bale la gură, cum și pe ce cale ar putea ei să ocupe și acest șes, ca să numai fie nici un român proprietariu în aretul drumului și acesta după mai multă speculația li și succese, căci acum vr'o 4—5 ani cu ajutoriul, celor ce erau în fruntea comunei pe atunci, esproprierea vr'o câți-va săteni și edificarea o colonia frumoasă, pentru personalul trebuincios la lucrul minelor de cărbuni.

Lăcomia dlor însă cu atâta tot nu s'a împecat, ci vrând a ocupa și cealaltă parte de lunca, câtă mai rămase neocupată — în ziua sus numită, — onorabila direcțiune a minelor de cărbuni din Petroșeni a dispus ca să taie arborii și tufele aflătoare pe fenațele necosite încă, să curățe locul și să-l pregătească pentru clădire de edificii, sub pretest, că are lipsă să mărescă coloniile sale, hotărând prețul de răscumperare câte 15—20 cr. de stânginul pătrat, și acesta fără ca unii din posesorii locurilor din cestiune să fie avisati.

Înțelegând acesta — proprietarii respectivi, aler gară cu grămada în fața locului spre a se opune pornirii nedrepte a dlui director, dîcînd, că ei de voie bună nu vor să-și vîndă locurile, de cari în întreg hotarul Petrii așa frumoase numai sunt și încă pentru un preț atât de bagatel, atât de batjocoros, mai adăogînd, că ei pentru prețul acesta nu pot cumpăra tot atâta loc — nici în celea mai extreme margini ale hotarului lor.

Dl director a încunoscîntat despre acesta oficiul pretorial din Petroșeni, acesta fără întârziere au eșit la fața locului însoțit de dl director și de doi gendarmi.

Gendarmii forțau omenii să se retragă și să lase lucrătorii în pace să-și continue lucrul, ce li s'au comandat, dar acestia în desperația lor nu voră, esprimându-se, că numai morți vor ceda; gendarmii vîdînd atâta resistință, nu sciu la comanda dlor, ori din indemnul lor propriu, sloboziră vr'o câteva focuri între mulțime.

Bombele au rănit vr'o câți-va (4—5) bărbați și o muere. Unul dintre cei răniți se află de atunci în temniță, din cauză, că a arătat mai multă vitejie întru apărarea dreptului său.

Vorba românului „hoțul de păgubaș“!

El este păgubit prin luarea cu forția a moșii sale, el pentru încercarea de a-și apăra dreptul atacat, — pușcat și rănit greu — și după toate acestea aruncat fără cruțare și în temniță.

Poftim dreptate!

Poporul din Petrița este foarte iritat și măobnit în fundul sufletului său, și acesta nu fără cuvînt, căci deoparte perđînd procesul, ce l'au putat vr'o 30 de ani pentru munți și păduri, care proces au stors dela ei în decursul acestui restimp atâta bani, încât ar fi putat aprópe de două ori cumpăra acei munți și acele păduri, érá de cealaltă parte vin domniile dela băile de cărbuni din Petroșeni și-l espropriază fără nici un drept.

Multe ar fi de dîs la locul acesta, dar din mai multe cauze le retac de astă dată, rezervîndu mi dreptul pentru altă ocaziune. — ... de asta dată fie de ajuns atâta, că suntem lipsiți de totă mîngăerea, nu este cine să ne ajute noue, ori unde vom apela, ori unde vom alerga suntem respinși cu disprețiu. Plînsul nostru și al copiilor noștri nu se aude și dacă se aude nu stérnesce compătımirea celor chiermași a face dreptate tuturor fiilor patriei.

Intre astfelu de împrejurări fatale poporul din comuna noastră Petrița, sérăcit și stors fără milă până la măduvă, nu-i rămăne alta decât să-și ie burfele, ce va mai are, în spate, copilașii de mână și plîngînd amar să ia lumea în cap.

„Dabit deus hiis quoque finem“! Păgubașul.

Din „Țara Oltului“

(Cu ce se ocupă învățătorii în feriile de vară. — Reminisceințe din anul școlar 1890/91 și încă ceva).

Cât de fericoși suntem noi dascălii! Două, pîn' la patru luni ferii. Timpul cel mai frumos din an în libertate, departe de grijile oficiului. În adevăr suntem de ividiat! Un județ — domn mare — abia își pôte esopera pe an câte 2—4 săptămîni concediu, spre ași căuta de sênătate pe la scalde, la munte, etc. pecând un învățătoriu fără nici o greutate 4 luni din fie-care an. Și cu toate acestea pe la scalde, pela munte învățătorii sunt așa de rari ca și corbi albi. Unde vor fi? Inchiși în casă, între patru pereți, se ocupă dór cu deslegarea multiplelor cestiuni pedagogice, nevrînd a-și perde timpul înzădar? Ori pôte nu iubesc societățile, convenirile, din cari cu atâtea s'ar puté folosi?

Nici una, nici alta. Pe bieții noștri învățători îi găsești sub durata feriilor, în brazda lucrului pe cîmp, din dîior: de dîi, decînd rîndunica cîntă pe sub strășini, pînă séra când liliacul pornesce după vînatul nocturn.

Sapă dascălul în rînd cu toți omeni din sat, căci mămăliga le e stîlpul căsiei și bucuria copiilor, érá séra când pleacă acasă, légă pe códa sapei un vélántoc de buruieni, căci purcelașul destinat spre a-și „unge casa și copii pînă după urechi“ ascéptă la pórta. Cosesce érbă, face fîn, dascălul ca toți economi de vite, căci vine érna și ce să mănânce vacuța și căpruța, care hrănesce familia și îndulcesce gurile copilașilor? Seceră dascălul totă ziua, căci pita e cînstea mesei, érá séra pléacă spre casă dîcînd subsuórá un mînunchiu de grâu, ca în dimineța următoare să aibă cu ce împăca gîinile. Ară pămîntul: face ogor, dá la întors și samănă cerealele de érnă, căci s'a dîs: Vei lucra pămîntul ca din grăsimia lui să scoți bunătățile lui D-đeu.

Smulge cânepa și o topesce, căci dascălița mereu se plînge, că mișelului rup hainele ca cu dinții și apoi pînza de fuior e cu mult mai durabilă ca cea din boltă de bumbac și în fine ce poți face acasă de ce să cumperi cu bani svéntați . . .

Așa face dascălul românesc în feriile de vară, dacă e căsătorit.

Și óre pentru ce? Motivul e fórte ușor de aflat. Dacă n'ar face așa, ar peri. Léfa pe la noi dela 30 fl (și cătorva copuri de bucate, pelângă unele dle de clacă) pînă la 250 fl, érá tabloul financiar al lefei învățătorilor dela scótele elementare din țara Oltului.

Din acesta léfa ar trebui să se hrănescă, dîc numai două pîn' în patru guri, ar trebui să se ínbrace tot atâtea persóne. Tot din acesta léfa învățătorii își plătesc fondul de pensiune, dare de venit, tacele de membru la reuniune și mai preste tot locul și paușalul de călătorie și diurnele la adunările generale învățătoresci (cel puțin trei pe an). În urmă trebuie ași cumpăra și unele cărți și a mai solvi și abonamentul la vre-un dîiar, sau pôte chiar a susținé unul sau doi copii la scóle în vr'un orașiu.

Ei bine, din léfa lui, casul cel mai bun 250 fl., ajungei ca să acopere toate aceste spese, neesagerate, și principale? Érá dacă nu îi ajunge; ce s'ar face, ce ar deveni din bietul om, dacă nu s'ar ocupa și cu economia, ba mai ales cu acesta pe cele mai multe locuri? Putea-i-se va imputa, că el negrisesce de chiamarea lui, neluându-și timp ca să se ocupe cu cetirea, sau să-și caute de sánătate? Ba tocmai, că i-se vada tot dreptul, că bine, face precum face, érá în privința sánătății tocmai lucrul și mișcarea în aerul liber și apa cristalina isvorită din carpați îl întăresce trupesce; încât în scóla din respectul acesta își pôte face datorința din toate puterile, căci el tocmai timpul de scóla, îl socotesce ca recreațiune, variațiune dela ocupațiunile economice, și așa ascéptă începerea scólei ca să mai rêsufle.

Așa stă lucrul cu un învățătoriu căsătorit și tot cam așa stă lucrul și dacă este june. Micul salariu abia îi permite să trăiescă convenabil, ba în loc de economie, cu finea anului școlar să tređesce cu punga spartă, și încă ce e mai réu pôte și cu unele conturi ne achitate, deci merge la pîrinți: „Mamă! vine Macaveiu“ opt luni de îndrit și am muncit în via domnului, și acum érá-mé, tare mare și sánătos. Érá pîrinți se mîngée cu proverbul: „Dascăl bogat și cărcimariu sérac nu se pôte“.

(Va urma.)

Varietăți.

* (Esamene de cualificațiune.) La esamenul de cualificațiune preotesc, ce s'a ținut în 26, 27 și 28 August s'au însinuat 23 de clerici absoluți. S'au supus esamenului 19.

* (Cadou.) Maj. Sa monarchul nostru va face un cadou împératului german, care va reprezenta manevrele dela Schwarzenau și pe cei doi monarhi în ținută mare.

* (Simpatiile croaților.) În dîile trecute a cercetat consulul frances din Fiume Sauvair e esposițiunea din Agram, Croații l'au primit într'un mod de tot însufletitoriu. Publicul l'a aclamat pe stradă ca pe un rege, musica întona marseillaise, damele strigau de pre ferestri: Vive la France! Vive les amis de nos freres les russes. Consulul rêsponse cu: Vive la Croatie! El a rêmas de tot încântat de ceea-ce vîduse și dîse: „Croații sunt o națiune demnă de iubit, pe terenul artelor și al sciinței au făcut un progres fórte mare“. Cuvintele acestea au fost intrerupte cu nesfêrșite strigări de: Vive la France“.

* (Congresul din Giurgiu.) Dl Poni, ministru al instrucțiunei publice în România a primit o delegațiune de studenți români, cari i-au cerut ca ministeriul să le dea o subvenție pentru congresul dela Giurgiu. Dl Poni a rêspons, că nu pôte s'o facă, pentru că guvernul nu pôte să ia parte la o manifestațiune de acest soi, care ar putea periclita relațiile amicale, ce le are România cu statele vecine. Dl Poni a mai adăogat, că dacă congresul va păși limitele prudentei îl va disolva. Studenții universitari, spre a înlătura informațiile greșite, ce s'au rêspondit asupra congre-

sului lor dela Giurgiu, considerat ca internațional, în intrunirea generală au votat următoarea moțiune: „Congresul studenților universitari români, care va avea loc la Giurgiu, nu va eși din limitele determinate prin statute și desaprobăm insinuațiile, care au voit se facă din acest congres un congres internațional.“ În urma acestei declarații se crede, că guvernul va reveni asupra decisiunei sale și le va acorda drumul gratuit.

* (Ministru de instrucțiune al României în deplină activitate.) Dl Poni, ministru instrucțiunei publice din România, a elaborat între altele și un proiect de lege pentru organizarea corpului revisorilor școlari. Acești revisori vor fi împărțiți în două clase, unii pentru scótele rurale și alții pentru cele urbane.

Raportul societății „Petru Maior“.

Din raport pro anul 1890—91 se vede, că cu finea anului școlastic 1890—91 s'au încheiat 30 de ani, de când esistă această societate, unicul centru cultural românesc pentru tinerimea română universitară din țerile de dincóce de Laita. Conduasă de zei și consciința, tinerimea s'a grupat și în anul trecut școlastic în jurul acestei societăți, pentru de a-și împlini sfînta datorința față de sine și față de némul seu, desvoltarea în cultură, în limba românescă și lățirea spiritului de colegialitate, cari forméză scopul societății. Resultatele activității anului trecut școlastic au fost îmbucurătoare, dar — după cum dîce însuși raportul — resultatele ar putea fi și mai îmbucurătoare, dacă întréga tinerime română dela universitate s'ar interesa de societatea „Petru Maior“. „Este considerabil numărul acelor universitari români aici, cari nici membri nu s'au făcut“ — se dîce în raportul societății. „Astfel dintre frații din părțile Maramurêșului nici în anul acesta nu s'a înscriș de membru nici unul, din părțile sâtmărene numai pe un „frate l'am putat saluta în mijlocul nostru“.

Societatea a numérat în anul acesta 22 membri fundatori, 33 membri onorari, 42 membri ordinari și 1 membru ajutător. Societatea cu durere amintesce, că a suferit perderi prin mórtea foricitul Antoniu Mocsonyi de Foen, Nicolae F. Negruțiu, membri fundatori și a lui Ladislau Vaida, membru onorar.

În anul acesta a ținut societatea 2 ședințe generale estra ordinare, 5 ședințe ordinare și 16 ședințe ordinare săptămânale, în cari s'a pertractat și resolvat agendele societății și s'au cetit lucrări și critice din partea membrilor.

Dela edarea almanachului, hotărîtă încă în 1887/8 societatea în ședința sa generală estraordinară din 14 Martiu a fost silită să abdică. Societatea a fost constrinsă spre acest conclud de impregiurare, că nu a putut avé spriginul recerut la autorii noștri.

Tot în ședința gen. din 14 Martiu s'a decis, că aflându-se între operatele membrilor, cari s'au cetit în decursul anului în ședințele societății, lucrări de o valóre mai mare literară, societatea să publice de aci înainte pe una din acele ca adnec la raportul seu general anual. Cu referința la acest conclud, societatea a hotărît în ședința sa generală din 28 Maiu a. c. să tipărescă cu concursul autorului, — ca adnec la raportul gen. din estan în 800 esemplare, în broșură separată, tragedia în 5 acte intitulată „Horia“ de membrul Ghiță Popp, ca cea mai de valóre literară din câte lucrări s'au prezentat și cetit în anul acesta.

Biblioteca numără cu finea acestui an 1313 opuri în 1603 volume. Biblioteca s'a înmulțit în decursul anului cu 76 opuri în 98 volume. esclusiv prin donațiuni din partea autorilor și al altor binevoitori, cum și prin înregistrarea unor reviste literare periodice. Cabinetul de lectură pus la dispozițiunea membrilor, a fost în anul acesta înzestrat cu 22 foi, dîare politice și reviste literare-scientifice.

Averea în bani a societății, consistă din 4472 fl. 82 cr. Fondurile societății se administreză de Magnif. Sa dl Antoniu Schiau procuror la bunurile erariale, ca curator al societății.

Societatea a împărțit și anul acesta 3 studenți universitari cu locuința în localitatea sa.

Din valorosul op al lui Petru Maior: „Istoria pentru începutul românilor în Dacia“, edat de societate încă în anul 1883, mai are 400 esemplare.

În decursul anului au intrat la societate 59 piese, cari se află toate păstrate în arhivă, érá dela societate s'au trimes 52 corespondențe. Comitetul a ținut 20 ședințe.

Loterie.

Mercuri în 16 Septembrie.

Brünn: 12 79 75 90 86

Nr. 372.

[144] 2-3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de ca pelan lângă bolnăvicioșul paroh Iacob Stavilă în Lueriu, în urma incuviințării Prea veneratului consistoriu archidieceșan dto 13 August Nr. 4926] B., se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în foia „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

Din venitul anual de 423 fl., 20 cr. v. a. jumătate, adică 211 fl. 60 cr., v. a. Informațiuni mai detaiate se pot trage dela subscrișul.

Suplicile concursuale, instruite conform legilor existente bisericesci, sunt a se adresa subscrișului, p. u. Maros-Vécs.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Rechinului.

Idicel, 18 Iuliu, 1891.

In conțelegere cu comitetul parochial.

Galaction Șagău,
prototopresbiter.

Nr. 297.

[148] 2-3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului învățătoresc dela scôla confesională gr. or. din Măgura cu filia Toplița se escrie concurs cu termen până la 21 Septembrie a. c. st. v.

Emolumentele sunt 200 fl., salariu anual, quartir gratuit și 2 orgii lemne pentru încălțit.

Doritorii de a ocupa acest post au a-și adresa cererile lor concursuale instruite conform legilor din vigôre, până la termenul sus indicat, către oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Geôgiului I.

Hondol, în 17 August, 1891.

In conțelegere cu comitetul parochial respectiv.

Vasilii Pipoșiu,
protopresbiter.

Nr. 486.

[149] 2-3

CONCURS.

Pentru indeplinirea posturilor în învățătoresci vacante dela scôlele populare gr. or. din comunele mai jos însemnate prin acesta se escrie concurs cu termen de 20 zile computele dela prima aparițiune a acestora în diarul „Telegraful Român“.

1. Măgôja, cu salariu anual de 300 fl., dintre cari 200 fl., din fundațiunea „Bota“ și 100 fl., din repartițiune dela popor; quartir natural în edificiul scôlei și lemnele necesare de încălțit.

Alesul învățătorului va fi obligat a ține cu elevii strana în biserică în Dumineci și sêrbători.

2. Muncel, cu filia Tălcușă, cu salariu de 80 fl., din repartițiune dela popor și lemne de încălțit.

3. Gălgău, cu salariu de 60 fl., din repartițiune dela popor și lemnele necesari de încălțit.

4. Ciceu-Poiană, cu salariu anual de 150 fl., din repartițiune dela popor.

5. Ciceu-Hășmaș, cu salariu de 105 fl., și anume: 70 fl., în bani încasați prin repartițiune dela popor și 35 fl., în naturalii.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi învățătoresci au sê-și așternă petițiunile concursuale instruite conform legilor în vigôre la subsemnatul oficiu protopresbiteral în termenul deschis.

Deeș, 16 August, 1891.

Oficiul protopresbiteral al tractului gr. or. Deeș în conțelegere cu comitetele parochiali.

Teodor Herman,
protopresbiter.

Nr. 327.

[150] 2-3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor vacante de învățători la scôlele populare mai jos însemnate, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în foia „Telegr. Român.“

1. Merchiașă, salariu anual în bani gata 170 fl., plățiți din fondul bisericesc, din care are învățătorul a-și plăți și diurnele ce-i compet pentru participare la ședințele reuniunii învățătoresci, quartir gratuit și lemnele trebuincioșe, drepturile comunale asemenea unei gazde, în fine învățătorul e deobligat a ține strana în Dumineci și sêrbători.

2. Fântâna, salariu anual 140 fl., dela popor, quartir și 2 stângini lemne de foc, învățătorul are a ține strana în Dumineci și sêrbători, de unde își va căpăta partea cuvenită.

3. Bogata-Olténă, salariu anual 100 fl., dela popor, quartir și lemne de foc.

4. Valendorf, salariu anual 200 fl., dela popor prin repartițiune 160 fl. și 40 fl. din lada bisericeii, quartir și lemne de foc.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi, au a-și așterne rugărele instruite conform normelor din vigôre până la termenul arêtat sub semnatului oficiu protopresbiteral.

Cohalm, 17 August, 1891.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Cohalmului în conțelegere cu comitetele parochiale concernente.

Nicolau D. Mircea,
protopresbiter.

Nr. 820.

[151] 2-3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor de învățători în comunele mai jos însemnate aparținătoare protopresbiteratului greco-or. al Agnitei se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român.“

1. Agnita, cu salariu anual de 200 fl., quartir liber și lemne de foc.

2. Alțina, postul I învăț. cu salariu anul de 220 fl., și lemne de foc, postul II. învăț. cu salariu anual de 140 fl., quartir liber și lemne de foc.

3. Cichindeal, cu salariu anual de 150 fl., quartir și lemne.

4. Cincul mare, postul al II-lea de învățătoriu cu salariu anual de 100 fl., quartir și lemne de foc.

5. Fofeldea, postul I învăț. cu salariu anual de 125 fl. în bani folosirea a 2 jug. și 1/2 luncă de fên, quartir, lemne de foc, și venitul din grădina scôlei.

6. Ighisdorf, cu salariu anual de 150 fl., quartir și lemne de foc.

7. Ilimbay, cu salariu anual de 200 fl., quartir și lemne de foc.

8. Ruja, cu salariu anual de 150 fl., quartir și lemne de foc.

9. Vêrd, cu salariu anual de 150 fl., quartir și lemne de foc.

10. Ghijasa inferiôră, cu salariu anual de 200 fl., quartir și lemne de foc.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi au a-și așterne petițiunile de concurs până la termenul mai sus indicat instruite conform legilor în vigôre, la subscrișul oficiu protopresbiteral.

Agnita, în 8 August, 1891.

In conțelegere cu comitetele parochiale respective.

Sabin Piso,
protopresbiter.

Nr. 554.

[152] 2-3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învățătoresci dela scôlele confesionale române gr. or. din comunele însemnate mai în jos în protopresbiteratul Têrnevei se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român.“

1. Boian, cu salariu anual de 300 fl., care constă din folosința alor

8 jugere pământ arătoriu calculate cu 148 fl. 22 cr., repartiție pe popor 129 fl. 80 cr. quartir în edificiul scôlei, grădina de legumi și lemne de foc, computele tôte în 22 fl.

2. Chesler, cu salariu anual de 120 fl. și adică 80 fl., din repartiție pe popor, 20 fl. din alodiul comunal și 20 ferdele cucuruz sfârmit (à 1 fl.) 20 fl. din fundațiunea scolară. Dacă învățătorul va fi cantor, atunci mai primesce pentru serviciul de cantor terțialitatea din stolă, grâu cucuruz și must, apoi quartir în o odae a scôlei, cari tôte aceste venite ar fi la 84 fl.

3. Herepea magiară, cu salariu anual de 150 fl., care constă din: bani 7 fl. 50 cr. cucuruz sfârmit 70 lire à fl. 1: 70 fl. folosința casei și rădinei cantonale 10 fl., folosința alor 4 jugere 1212°□ porțiune canonică 20 fl., terțialitatea ferdelelor 21 fl. zile de lucru 21 cu 30 cr. 6 fl. 30 cr. Venite stolari și accidentali 15 fl., 20 cr.

Doritorii de a ocupa vre-una din aceste stațiuni, au a-și așterne suplicile lor instruite conform legilor în vigôre la subsemnatul oficiu protopresbiteral până la termenul indicat (u. p. Küküllôvár).

Cetatea de baltă, 15 August, 1891.

Oficiul protopresbiteral al Têrnevei.
Nicolau Todoran,
protopresbiter.

Nr. 531.

[153] 3-3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor de învățători la scôlele confesionale gr. or. române din comunele mai jos însemnate din protopresbiteratul Clușului se escrie concurs cu termen de 20 zile dela prima publicare.

1. Apahida, cu salariu de 100 fl., din repartițiune dela popor, 20 fl., pentru lemne de foc, din cari e de a se încălț și scôla, quartir în edificiul scôlei și grădina de legumi.

2. Butene, cu salariu de 100 fl., dela popor, quartir și lemne de foc,

3. Calățele, cu salariu de 150 fl., dela popor, quartir și lemne de foc,

4. Cojocna, cu salariu de 200 fl., dela popor, solvit în rate 2 lunare, quartir cu grădina de legumi și diurn la adunările învățătoresci, computele în 36 fl.

5. Geaca, cu salariu de 184 fl., dela popor și quartir.

6. Mănăsturulung, cu salariu de 260 fl., dela popor, quartir și 2 stângini lemne de foc.

7. Mociu, cu salariu de 200 fl., dela popor și quartir.

8. Rișca, cu salariu de 60 fl., quartir și lemne de foc.

9. Rogojel, cu salariu de 200 fl., dela popor, quartir și lemne de foc,

10. Someșfaleu, lângă Cluș cu salariu de 160 fl., dela popor și quartir în edificiul scôlei.

Concurenții la vre-unul din aceste posturi, au a-și așterne suplicile lor, instruite conform normelor în vigôre la subsemnatul oficiu până la termenul susindicat.

Oficiul protopresbiteral rom. gr. or. al Clușului în conțelegere cu respectivele comitete parochiali.

Cluș, 16 August, 1891.

Tuliu Roșescu,
adm. protopresbiteral.

Nr. 143.

[158] 2-3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de învățătoriu la scôla confesională gr. or. din orașul Alba-Iulia, la care este afiliată și parochia Maieri din această localitate, se escrie concurs cu următoarele condițiuni:

a) Salariul învățătoresc este 300 fl. v. a. în bani solvinți în rate lunare din fondul bisericeii, quartir liber și lemne de încălțit;

b) doritorii de a concura la acest post au se fie cu atestat de cualifi-

cație și cântăreți, cunoscători de tipicul bisericesc, având datorința a cânta cu scolarii în zile de dumineci și sêrbători;

c) termenul acestui concurs es-piră în 15 Septembrie a. c. până la care sunt a se substerne cererile la subscrișul.

In conțelegere cu comitetul parochial.

Dela oficiul protopresbiteral gr.

Alba-Iulia, în 18 August, 1891.

Alesandru Tordoșan,
paroh și protopresbiter.

Nr. 289.

(157) 2-3

CONCURS.

Pentru întregirea stațiunilor învățătoresci din comunele mai fos însemnate în protopresbiteratul gr. or. al Hațegului, se escrie concurs cu termenul până în 26 Septembrie 1891 st. v. și adică:

1. Petroșeni, cu salariu anual de 200 fl., relut de quartir 30 fl., patru orgii lemne de foc (din repartiție).

2. Nădăstia superiôră, cu salariu anual 210 fl., din repartiție, quartir și lemne de foc. Alesul va avé a conduce copii la biserică în Dumineci și sêrbători.

3. Zlasti, cu salariu anual de 200 fl., quartir și lemne de foc.

4. Valea sângeorgiu, cu salariu 150 fl., quartir și lemne de foc.

6. Nucșora, cu salariu anual 240 fl., quartir și lemne. Învățătorul va fi obligat a ține strana în Dumineci și sêrbători.

Doritorii de a ocupa vre-o stațiune învățătorescă din cele de mai sus au a-și așterne suplicile instruite conform prescrișelor legali la subscrișul oficiu protopresbiteral gr. or. al tractului.

Hațeg, la 20 August, 1891.

Avram Stanca,
adm. protopresbiteral.

[153]

2-3

CONCURS.

Pentru anul scolaric 1891/2 și următorii e de a se conferi unu student din fundațiunea bisericeii patronate din suburbiul Iosefin de aici, înființată de domnul Z. C. Pop, un stipendiu anual de 50 fl.

Concurenții au sê și prezenteza suplicile lor la subscrișul reprezentanță până la 3/15 Octombrie a. c. instruite cu.

a) Atestat dela oficiul parochial, că sunt români gr. or.;

b) testimoniu scolaric din semestrul trecut;

c) atestat dela primăria comunală despre pozițiunea socială a părinților și starea materială.

Sibiu, 28 August, 1891 st. v.

Reprezentanța bisericeii patronate din suburbiul Iosefin din Sibiu.

Miron Romanul,
arhiepiscop.

Nr. 297.

(155) 2-3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului învățătoresc dela scôla confesională gr. or. din Măgnra cu filia Toplița, se escrie concurs cu termen până la 21 Septembrie a. c. st. v.

Emolumentele sunt 200 fl., salariu anual, quartir gratuit și 2 orgii lemne pentru încălțit.

Doritorii de a ocupa acest post au a-și adresa cererile lor concursuale instruite conform legilor din vigôre, până la termenul sus indicat, către oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Geôgiului I.

Hondol, în 17 August, 1891.

In conțelegere cu comitetul parochial respectiv.

Vasilii Pipoșiu,
protopresbiter.